

Het koffiezetapparaat.

Er was op het kantoor een jongeman komen werken. Hij was pas afgestudeerd als theoretisch natuurkundige, gespecialiseerd in theoretische modellen. Gloednieuw en kersvers van de universiteit, had hoofd Bloempotmodellen hem tijdens een twee uur durend sollicitatiegesprek kunnen inspireren voor een baan als medewerker bij de afdeling Modelontwerp. Zijn taak zou bestaan uit het ontwerpen van bloempotmodellen. Dat dit niet veel te maken had met theoretische natuurkunde was op het sollicitatiegesprek niet aan de orde geweest.

Deze jongeman had op zijn kamer een elektrische waterkoker staan, die wel 1600 Watt trok. Zo'n apparaat hadden zijn professoren op de universiteit ook gehad. Ze konden hem dan eigengezette koffie of thee aanbieden, wanneer hij voor een bespreking of tentamen bij hen op de kamer moest verschijnen.

Over deze waterkoker nu gingen de wildste geruchten. Het was namelijk bekend geworden dat onze jongeman, geheel tegen de voorschriften van de technische dienst van het kantoor, dit apparaat ergens op zijn werkkamer verborgen hield. Wanneer men echter bij zijn afwezigheid ging neuzen, dan kwam men niet verder dan het potje thee dat vrolijk op een waxinelichtje voor het raam stond. Een medewerker van de onderafdeling Gespreks- en Vergadertechniek (ook wel GVT genoemd, een naam die voor sommigen een onbegrijpelijk komische bijklank had) had het wel eens rechtstreeks geprobeerd, en vroeg dan langs zijn neus weg of dat nu goed lukte: een liter water koken op een theelichtje. Onze jongeman had voor gelegenheden waarbij dit soort vragen gesteld werden, speciaal een thermosfles aangeschaft en geïnstalleerd. Hij wees hier dan op, en maakte de ongelovige vragensteller wijs dat al het warme theewater van huis was meegebracht.

De meest riskante momenten waren natuurlijk wanneer hij 's ochtends het water aan de kook bracht, en iemand hem kon betrappen. Wanneer hij de ketel dan ook gebruikte, zorgde hij ervoor een paar minuten van de kamer te gaan. Trof men hem dan niet op de kamer, dan was de kans groot dat men geen aandacht besteedde aan het pruttelende apparaat. Zag en hoorde de bezoeker de ketel echter wel, dan was het toch beter dat de zondaar zelf even weg was. Immers hij was dan wel betrapt op het koken van water, maar de bezoeker voelde zich dan niet genoopt uiting te geven aan zijn verontwaardiging over deze overtreding der voorschriften. De meeste bezoekers konden het zich gewoon niet veroorloven om in een dergelijk geheim ingewijd te zijn. Dit zou als 'medeplichtigheid' kunnen worden aangemerkt, en haast nog ernstiger worden beoordeeld, dan de overtreding zelf. In feite was de betraper de meest kwetsbare partij. Mensen die geen risico's wilden nemen, luisterden 's ochtends vroeg eerst even aan de deur of ze het water konden horen razen. Was dat het geval, dan kwamen zij liever een half uurtje later terug.

Onder de mensen die wel eens aan de deur hadden staan luisteren, bevond zich souschef Correctie-coördinatie. Aangezien deze tevens belast was met het coördineren van foutmeldingen op allerhande gebied, en het doorgeven daarvan naar de betreffende afdelingen, interesseerde het hem in het bijzonder, of de waterketel zou kunnen leiden tot overbelasting van het electriciteitsnet. Heimelijke inspectie door hem van de kamer had echter niets opgeleverd. Hoewel souschef Correctie-coördinatie graag een goede beurt maakte bij zijn superieuren door een overtreding van een ander te kunnen melden, wilde hij toch zeker zijn van een correcte aangifte. Wanneer de ketel niet op de kamer te vinden zou zijn, dan zou men hem er immers wel op aankijken. Het toeval leek hem echter ter wille te zijn.

Er was die dagen juist een circulaire aan alle medewerkers van het kantoor verzonden, waarin opnieuw werd meegedeeld dat het de medewerkers verboden was om zelf op de kamers koffie of thee te zetten middels elektrische apparaten, alsmede middels andere kookinstallaties. Kort daarna gebeurde het, dat de jonge natuurkundige een stop liet doorslaan toen hij zijn elektrische waterketel wilde aanzetten. Toen hij dit bij souschef Correctie-coördinatie meldde, wist deze dat het moment van handelen voor hem gekomen was. Hij knikte de jongeman welwillend toe, en zei dat hij de technische dienst om een nieuwe stop zou verzoeken.

Snel belde hij nu de technische dienst, en verzocht om een team deskundigen op het gebied van verboden waterkokers. Kort daarop verscheen er aan de deur van de jonge natuurkundige een kleine delegatie, bestaande uit twee medewerkers van de technische dienst, gevolgd door souschef Correctie-coördinatie. "Heeft u hier een koffiezetapparaat", begon een van de technici. "Nee", sprak de jongeman. "U weet dat het verboden is meneer, wij hebben sterke aanwijzingen dat u hier in overtreding bent". "Inderdaad", sprak de natuurkundige, "ik had wel een koffiezetapparaat, maar toen ik in de circulaire gelezen had, dat het verboden was, toen heb ik hem weggedaan; er is toch een paar dagen geleden een circulaire geweest waarin stond dat die dingen verboden waren?". "Inderdaad", moesten de technici beamen, en souschef Correctie-coördinatie grijnsde verlegen mee. "Dus u heeft hem niet meer?". "Nee". "Hoe komt het dan dat die stop doorsloeg?". "Ik weet het niet, ik zette de typemachine aan, en die sloeg meteen af. Misschien omdat tot voor een paar dagen die waterkoker er nog aan heeft gestaan. Daar kan zo'n stop toch van slijten?". "Inderdaad meneer, daarom mag het ook niet". "Hoe komt u dan aan dat theewater, ik zie daar toch een potje thee op het lichtje, meneer". "Daar staat de thermosfles, ik heb het van huis meegebracht". De man van de technische dienst haperde. Hij overwoog, of hij het risico nog zou nemen, te gaan zoeken naar een apparaat dat misschien al verwijderd was. Mogelijk waren de inlichtingen van souschef Correctie-coördinatie alweer verouderd. Dat zou hem niets hebben verbaasd. "Dan zullen wij u verder niet meer lastig vallen", besloot de man van de technische dienst. Hij was uitgepraat. De heren verlieten de kamer, souschef Correctie-coördinatie knikte hem nog bemoedigend toe.

"Dit apparaat kan ik niet meer gebruiken", dacht de jongeman, "dat zou te riskant zijn". In de pauze vertelde hij zijn zorgen aan Ineke, het meisje van de typekamer in wie hij vanaf de eerste dag dat hij op het kantoor werkte, een kameraad had gevoeld, ondanks hun grote verschil in achtergrond en opleiding. "Ja manneke", zei ze plagerig, "het is hier geen universiteit. Waarom leer je niet gewoon die vieze koffie drinken, waarmee ze hier langskomen?". Hij bromde wat voor zich uit, en voor het eerst begon hij zich af te vragen of zijn keuze voor dit kantoor wel zo gelukkig was geweest. Het kleine onbehagen had zich in hem genesteld.

De volgende ochtend kwam Ineke met een grote doos. "Ik heb een koffiezetapparaat gekocht. Hij blijft van mij, maar jij mag hem gebruiken, oké? Als ik een keer lekkere thee wil hebben, dan kom ik die bij jou halen, want wij kunnen het bij ons op de zaal niet, dat valt te veel op. En deze gebruikt niet zoveel stroom als die gekke waterketel van je".

En zolang als onze theoretisch natuurkundige werkzaam was op de afdeling Modelontwerp, zette hij dagelijks een potje thee voor zichzelf, zonder dat er nog stoppen konden doorslaan. Soms kwam Ineke eventjes langs, als ze genoeg "lettertjes gezien had", zoals ze dat zelf noemde, en dan dronken ze samen een bakje. "Waar heb je hem staan", vroeg ze op een keer. "Waar die andere ook stond". "Ja dat weet ik toch niet waar die stond". "O, wist je dat niet?". "Nee mafketel, vertel me nou maar gauw waar dat ding staat". Hij liep naar zijn boekenkast. Achter een paar dikke handboeken over modelvorming in theorie en praktijk haalde hij het tevoorschijn. Het bleef hun geheim. Toen hij wegging van de afdeling, wilde hij het apparaat aan haar teruggeven, zoals afgesproken was. "Neem hem maar mee", zei ze. "Nee, zo hadden we het niet gezegd". "Je zult in je volgende baan toch ook wel eens thee willen zetten, neem hem maar mee". Hij zou haar zich blijven herinneren als zijn grote vriendin van het kantoor.